

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének H-FH-II-1018/2012. számú felügyeleti bírság kiszabását, valamint felügyeleti és fogyasztóvédelmi intézkedést tartalmazó határozata az AEGON Magyarország Általános Biztosító Zrt. számára

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39., a továbbiakban: Felügyelet) által az **AEGON Magyarország Általános Biztosító Zrt.**-vel (székhelye: 1091 Budapest, Üllői út 1., a továbbiakban: Biztosító) szemben az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozom:

- I. Kötelezem a Biztosítót, hogy a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifa hirdetménye „G. Táblájának” és „H. Táblájának” a „gépjárművásárlók korrekciójára” vonatkozó rendelkezéseit, illetve a korrekció szorzóját egyértelműen határozza meg abból a szempontból, hogy az a gazdálkodó szervezetekre vonatkozik-e, és ezzel a tartalommal 2012. november 16-án, a 2012. október 30-án közzétett díjtarifája közlésével érintett sajtótermékekben és a honlapján jelentesse meg.
- I/A. Kötelezem a Biztosítót 1.000.000,- Ft, azaz Egymillió forint felügyeleti bírság megfizetésére.
- II. Kötelezem a Biztosítót, hogy a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifa hirdetményének a „G. TÁBLA – A 2012. évben személygépjárművek KGFB szerződésein alkalmazható korrekciós tényezőket, kedvezményeket és pótdíjak feltételeit összefoglaló táblázat” címszó alatt a felsorolt díjkedvezmények közül a 19. pontban megjelölt „Együttkötési kedvezmény” feltételét a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényben foglaltakkal összhangban álló tartalommal 2012. november 16-án, a 2012. október 30-án közzétett díjtarifája közlésével érintett sajtótermékekben és a honlapján jelentesse meg.
- III. Kötelezem a Biztosítót, hogy a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifa hirdetményének a „H. TÁBLA - a 2013. január 1. előtti kockázatviselési kezdetű szerződések korrekciós szorzóinak, kedvezményeinek és pótdíjainak értékét összefoglaló táblázata” címszó alatt a felsorolt kedvezmények közül a „Partner/Együttkötési” kedvezmény értékeit tartalmazó részét a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényben foglaltakkal összhangban álló tartalommal 2012. november 16-án, a 2012. október 30-án közzétett díjtarifája közlésével érintett sajtótermékekben és a honlapján jelentesse meg.
- IV. Kötelezem a Biztosítót, hogy 2013. január 2-án – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifa meghirdetésére ezen időpontban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, az ekkor megengedett lehető leghamarabbi hatálybalépési időponttal – olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifát hirdessen meg, amely az egyedi szerződések bonus-malus díjszorzóit a bonus-malus rendszerre vonatkozó

jogszabályi előírásokkal összhangban – és valamennyi egyedi szerződésre kiterjedően – határozza meg.

A kiszabott felügyeleti bírságot a határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül kell a Felügyeletnek a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-00283834-30000003 számú számlájára – „felügyeleti bírság” megjelöléssel, valamint a határozat számának feltüntetésével – befizetni. A felügyeleti bírság önkéntes befizetésének elmaradása esetén a közigazgatási végrehajtás szabályai kerülnek alkalmazásra. A felügyeleti bírság befizetésére meghatározott határidő elmulasztása esetén, a be nem fizetett bírságösszeg után késedelmi pótlék felszámolására kerül sor, melynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék.

A késedelmi pótlékot a Felügyelet hivatkozott számú számlájára kell befizetni, a határozat számának feltüntetésével, „késedelmi pótlék” megjelöléssel. Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, a fizetési kötelezettség haladéktalanul végrehajtásra kerül.

A Felügyelet eljárása során eljárási költség nem merült fel.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a határozat felülvizsgálatát a közléstől számított **30 napon** belül jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Törvényszéktől keresettel kérheti. A keresetlevelet – a Fővárosi Törvényszéknek címezve – a Felügyeletnél kell 3 példányban benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben vagy az alperes közigazgatási szerv kereseti ellenkérelmének kézhezvételétől számított 8 napon belül írásban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (**Psztv.**) 1. § (3) bekezdésének értelmében a Felügyelet tevékenységének célja a pénzügyi közvetítőrendszer stabil, zavartalan, átlátható és hatékony működésének biztosítása, az annak részét képező személyek és szervezetek prudens működésének elősegítése, a tulajdonosok gondos joggyakorlásának folyamatos felügyelete, a nemkívánatos üzleti és gazdasági kockázatok feltárása, a már kialakult kockázatok csökkentése vagy megszüntetése, illetve az egyes pénzügyi szervezetek prudens működésének biztosítása érdekében megelőző intézkedések alkalmazása.

A Psztv. 7. § d) és e) pontjai alapján a Felügyelet feladatai közé tartozik a Biztosító működésére és tevékenységére vonatkozó, a feladatkörébe tartozó jogszabályi rendelkezések betartásának, továbbá a Felügyelet által hozott határozatok végrehajtásának ellenőrzése, illetve folyamatos vizsgálata, valamint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – eljárás az előbbiek megsértése esetén, és ennek során intézkedések alkalmazása, kivételes intézkedések alkalmazása, bírság kiszabása.

A Psztv. 38. § (1)-(2) bekezdése alapján a Felügyelet folyamatos felügyeletet gyakorol a Biztosító felett, amelynek keretében ellenőrizte a Biztosító által 2012. október 30-án a Magyar Hírlap, illetve a Napi Gazdaság országos napilapokban az egyedi és flottára kötött szerződések vonatkozásában meghirdetett 2013. január 1-től alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifáját. A Biztosító által meghirdetett díjtarifa kapcsán a Felügyelet a Psztv. 73. § (1) bekezdése alapján hivatalból fogyasztóvédelmi célvizsgálatot is indított a Biztosítóval szemben.

A Psztv. 64. § (1) bekezdése alapján a Felügyelet kérelemre vagy hivatalból indított eljárás keretében ellenőrzi

a) a 4. §-ban meghatározott szervezet vagy személy által nyújtott szolgáltatást igénybe vevő fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget megállapító, a 4. §-ban felsorolt törvényekben vagy az azok végrehajtására kiadott jogszabályban előírt rendelkezések, valamint

b) az alábbi törvényekben meghatározottak szerint

ba) a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény rendelkezéseinek,

bb) a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvény rendelkezéseinek, továbbá

bc) az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló törvény rendelkezéseinek (a továbbiakban az a) és a b) pont együtt: fogyasztóvédelmi rendelkezések), továbbá

c) az e törvény szerinti pénzügyi fogyasztói jogvitával kapcsolatos kötelezettség betartását, és - ide nem értve a szerződés létrejöttének, érvényességének, joghatásainak és megszűnésének, továbbá a szerződésszegésnek és annak joghatásainak megállapítását - eljár a rendelkezések megsértése esetén (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi eljárás).

A Felügyelet a folyamatos felügyelés, illetve a lefolytatott fogyasztóvédelmi célvizsgálat keretében az alábbiakat állapította meg.

A FOLYAMATOS FELÜGYELÉS KERETÉBEN MEGÁLLAPÍTOTT TÉNYÁLLÁS, JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET, A TÉNYÁLLÁS MINŐSÍTÉSE

I.1. Tényállás

A Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító 2013. január 1-től alkalmazandó díjtarifája „A 2013. évben személygépjárművek KGFB szerződéseinek alkalmazható korrekciós tényezők, kedvezmények és pótdíjak érvényességi feltételeit összefoglaló táblázatának” („G. Tábla”) 9. pontjában a „Gépjárművásárlók korrekcióhoz” fűzött szöveges feltétel szerint a korrekciós szorzót „kizárólag azoknál a 2011. évi kockázatviselés kezdetű szerződéseknél kell alkalmazni, amelyeknek a kockázatviselés kezdete 2011.01.02. és 2011.12.31. közötti, és a szerződéskötés oka tulajdonjog, vagy üzembentartó változás és a szerződő természetes személy. A gazdálkodó szervezeteknek nem jár a kedvezmény.”

Előbbieket ellenére a díjtarifa „2013. január 1. előtti kockázatviselés kezdetű személygépjármű szerződések korrekciós szorzóinak, kedvezményeinek és pótdíjainak táblázatának” („H. Tábla”) „A kockázatviselési kezdet 2012. év előtti” elnevezésű részében a „Gépjárművásárlók” korrekciójához tartozó 0,92-es szorzója mind a „természetes

személyekhez” tartozó oszlopban, mind a „gazdálkodó szervezethez” tartozó oszlopban feltüntetésre került.

I.2. Jogszabályi környezet

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Gfbt.) 3. § 5. pontja szerint a díjtartifa a külön rendeletben meghatározott gépjármű-kategóriánként, és – a flotta kivételével – bonus-malus osztályonként, egy meghatározott naptári évre vonatkozóan a biztosító által megállapított alapidíjak és a díj meghatározásánál alkalmazható valamennyi korrekciós tényező összessége.

A Gfbt. 23. § (1)-(4) bekezdései és a Gfbt. 62/A. § (1) bekezdésének átmeneti rendelkezése a díjtartifával kapcsolatban az alábbiak szerint rendelkeznek: A biztosító a díjat minden egyedi szerződés vonatkozásában a meghirdetett díjtartifa alapján alakítja ki és azt az adott biztosítási időszak alatt – a bonus-malus rendszerre vonatkozó külön rendeletben meghatározottak kivételével – nem változtatja meg. A biztosítási időszakra, valamint a határozott tartamú szerződésre az időszak, illetve a tartam kezdőnapján érvényben lévő díjtartifát kell alkalmazni. A biztosító köteles minden egyedi szerződés vonatkozásában az előbb meghatározottak szerint és 2013. január 1-től alkalmazandó díjtartifáját 2012. október 30-ig legalább két országos napilapban és a honlapján meghirdetni. A biztosító a meghirdetett díjtartifáját nem változtathatja meg.

A Gfbt. 24. § (1)-(2) bekezdései szerint a határozatlan tartamú szerződés fennállása alatt a biztosítás díja a következő biztosítási időszak első napjától kezdődő hatállyal a 23. § (1)-(2) bekezdéseiben meghatározottak szerint módosul. Előbbiektől kizárólag akkor lehet eltérni, ha azt jogszabály kifejezetten lehetővé teszi.

I.3. A tényállás minősítése

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a Biztosító 2013. január 1-től alkalmazandó díjtartifáját – a Biztosító által megállapított és 2013. január 1-től alkalmazandó alapidíjak és a díj meghatározásánál alkalmazható valamennyi korrekciós tényező összességét – köteles az ott meghatározott módon közzétenni, azt díjszabása során – a díjtartifa hatálya alá eső biztosítási szerződésekre – változtatás nélkül alkalmazni. A díjtartifa, illetve díjszabás kapcsán előírt jogszabályi kötelezettségek indoka, hogy lehetővé tegye valamennyi kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéskötési kötelezettséggel terhelt üzembentartó számára, hogy a meglévő, illetve a társbiztosítóknál köthető biztosítása következő évi díját – a biztosítók közzétételei alapján – egyértelműen meghatározza, ezáltal a számára legelőnyösebb biztosítás megkötésére tegyen ajánlatot. A Gfbt. 23. § (1) és (3) bekezdéséből fakadóan a Biztosítónak az egyedi díjak megállapításához szükséges díjtartifáját oly módon kell kialakítania és meghirdetnie, hogy az pontosan, egyértelműen tartalmazza a díj meghatározásánál alkalmazandó korrekciós tényezőket, biztosítva ezáltal a díjszabás hatálya alá tartozó valamennyi szerződés egyedi díja megállapíthatóságát.

A Biztosító által meghirdetett díjtartifa „G. Táblájának” és „H. Táblájának” a gépjárművásárlók korrekciójára vonatkozó, a II.1 pontban idézett rendelkezései azonban egymásnak ellentmondanak, azok alapján nem egyértelmű, hogy a gépjárművásárlók 0,92-es korrekciós szorzója a gazdálkodó szervezetek jövő évi kötelező gépjármű felelősségbiztosítási díjaira vonatkozik-e, vagy sem. Ennek következtében nem állapítható meg minden, a díjszabás hatálya alá tartozó egyedi szerződés díja, így a fent kifejtettetekre figyelemmel a

Biztosító a díjtarifa kialakításával, illetve meghirdetésével megsértette a Gfbt. 23. § (1) és (3) bekezdéséből eredő kötelezettségét.

A FOGYASZTÓVÉDELMI VIZSGÁLAT SORÁN MEGÁLLAPÍTOTT TÉNYÁLLÁS, JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET, A TÉNYÁLLÁS MINŐSÍTÉSE

II. A BIZTOSÍTÓ 2013. ÉVRE VONATKOZÓ KÖTELEZŐ GÉPJÁRMŰ-FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁSI DÍJTARIFA HIRDETMÉNY „EGYÜTTKÖTÉSI KEDVEZMÉNY” VIZSGÁLATA

II.1. Tényállás

A vizsgálat keretében a Felügyelet ellenőrizte a Biztosítónak a Magyar Hírlap és a Napi Gazdaság 2012. október 30-ai számában megjelent, a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó díjtarifa hirdetményét.

A Biztosító a hirdetménye „G. TÁBLA – A 2012. évben személygépjárművek KGFB szerződésein alkalmazható korrekciós tényezőket, kedvezményeket és pótdíjak feltételeit összefoglaló táblázat”(a továbbiakban: G. Tábla) 19. pontjában az „Együtkötési kedvezmény” leírásában a kedvezmény igénybe vételének feltételeit az alábbiak szerint határozta meg:

„Együtkötési kedvezmény akkor vehető igénybe, ha szerződő vagy vele azonos állandó lakcímmel rendelkező közeli hozzátartozója a 2013. évi KGFB szerződés megkötésével egy időben köt egy másik Aegonos szerződést, amely lehet éves díjfizetési gyakoriságú Aegon Baleset- és betegségbiztosítás program (AD-01), vagy egy törés fedezetet is tartalmazó casco biztosítás, vagy Vállalati Vagyonbiztosítás...”

II.2. Jogsabályi környezet

A Gfbt. 23. §-a a díjtarifáról és annak meghirdetéséről az alábbiak szerint rendelkezik:

23. § (1) A biztosító a díjat minden egyedi szerződés vonatkozásában a meghirdetett díjtarifa alapján alakítja ki és azt az adott biztosítási időszak alatt - a bonus-malus rendszerre vonatkozó külön rendeletben meghatározottak kivételével - nem változtatja meg.

(2) A biztosítási időszakra, valamint a határozott tartamú szerződésre az időszak, illetve a tartam kezdőnapján érvényben lévő díjtarifát kell alkalmazni.

(3) A biztosító köteles minden egyedi szerződés vonatkozásában a (2) bekezdésben meghatározottak szerint alkalmazandó, a következő naptári évre vonatkozó díjtarifáját október 30-ig legalább két országos napilapban és a honlapján meghirdetni.

(4) A biztosító a meghirdetett díjtarifáját nem változtathatja meg.

A Gfbt. 3. § 5. pontja határozza meg a díjtarifa fogalmát:

díjtarifa: külön rendeletben meghatározott gépjármű-kategóriánként, és - a flotta kivételével - bonus-malus osztályonként, egy meghatározott naptári évre vonatkozóan a biztosító által megállapított alapdíjak és a díj meghatározásánál alkalmazható valamennyi korrekciós tényező összessége.

A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3. §-a az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

3. § (1) *Tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.*

(2) *Tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,*

a) *amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és*

b) *amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.”*

(3) *A (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).*

Az Fttv. 7. § (1) bekezdése szerint:

7. § (1) *Megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely*

a) *— figyelembe véve valamennyi tényszerű körülményt, továbbá a kommunikáció eszközének korlátait — az adott helyzetben a fogyasztó tájékozott ügyleti döntéséhez szükséges és ezért jelentős információt elhallgat, elrejt, vagy azt homályos, érthetetlen, félreérthető vagy időszerűtlen módon bocsátja rendelkezésre, vagy nem nevezi meg az adott kereskedelmi gyakorlat kereskedelmi célját, amennyiben az a körülményekből nem derül ki, és*

b) *ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas*

(a továbbiakban: megtévesztő mulasztás).

Az Fttv. 7. § (3) bekezdése szerint:

(3) *E § alkalmazásában*

a) *az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában,*

b) *kötelező európai uniós jogi aktus rendelkezéseinek átültetése céljából elfogadott külön jogszabályi rendelkezésekben, illetve*

c) *az 1. § (4) bekezdésének a)-d) pontja, valamint (5) bekezdésének b) pontja szerinti külön jogszabályi rendelkezésekben*

meghatározott tájékoztatási követelményekben előírt információ az ott meghatározott kereskedelmi kommunikáció tekintetében jelentős.

Az Fttv. 1. § (4) bekezdése a) pontja értelmében a biztosítási szolgáltatással kapcsolatban külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv-ben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő.

Az Fttv. 2. § d) pontja szerint kereskedelmi gyakorlat: *„a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.”*

Az Fttv. 2. § a) pontja szerint fogyasztó: *„az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.*

Az Fttv. 2. § h) pontja alapján e törvény alkalmazásában ügyleti döntés: *a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.*

II.3. A tényállás minősítése

II.3.1. Az Fttv. alkalmazhatósága

Az Fttv. 1. § (4) bekezdése a) pontja értelmében a biztosítási szolgáltatással kapcsolatban külön törvénynek vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabálynak a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan megfogalmazott rendelkezése szerint előírt tájékoztatás jelentős információnak minősül. A fentiekre való tekintettel a fogyasztói döntés meghozatala szempontjából a Gfbt. 23. §-a által előírt díjtartifa hirdetés jelentős információként értékelendő.

A Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító által meghirdetett díjtartifa az Fttv. 2. § d) pontjára tekintettel kereskedelmi gyakorlatnak minősül. Megállapítható ugyanis, hogy a díjtartifa a Biztosító által nyújtott, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításra vonatkozó szolgáltatása díjszabását tartalmazza. A Felügyelet megállapítása szerint a Biztosító által közzétett díjtartifa alkalmas a fogyasztók ügyleti döntésének befolyásolására, hiszen a fogyasztók a díjtartifa ismeretében döntenek arról, hogy fennálló kötelező felelősségbiztosításra vonatkozó szerződésüket az adott biztosítónál fenntartsák, avagy annak felmondása mellett új biztosítási szerződés megkötésére tegyenek ajánlatot.

Megállapítható továbbá, hogy a közzétett díjtartifát a Biztosító az Fttv. 2. § a) pontja szerinti fogyasztónak minősülő személyek vonatkozásában is alkalmazza, hiszen a G. Tábla alatt valamennyi személygépkocsira vonatkozó szerződés értendő, így a természetes személy fogyasztók által üzemeltett gépjárművekre kötött kötelező gépjármű-felelősségbiztosítások is.

Az Fttv. 2. § h) pontja alapján megállapítható, hogy a fogyasztó biztosítási szerződés megkötésére vonatkozó ajánlatának megtétele, ezzel együtt jelenleg érvényben lévő szerződésének felmondása az Fttv. alkalmazásában ügyleti döntésnek minősül.

A Felügyelet megállapítása szerint a Gfbt. által meghatározott, a díjtartifa meghirdetésére vonatkozó kötelezettség azt a célt szolgálja, hogy a gépjármű üzemeltetői egyszerűen és átlátható módon tájékozódjanak az egyes biztosítók díjtartifáiról. A Felügyelet megállapítása szerint a jogalkotó akarata, azaz az átláthatóság akkor érvényesülhet, ha a Biztosító a Gfbt. szerinti felkészülési időben, gondos eljárás mellett alakítja ki a hirdetmény tartalmát, és gondoskodik arról, hogy a hirdetmény további pontosítást már nem igénylő módon kerüljön megjelentetésre. Ebből kiindulva a jogalkotó akaratával ellentétes, ezáltal pedig a Gfbt. 23. § (3) bekezdését sérti az, ha a közzétett tájékoztatás nem egyértelműen meghatározott, a fogyasztók által félreérthető és így további pontosítása, helyesbítése, kiegészítése szükséges.

A díjtartifa hirdetmény kapcsán előírt jogszabályi kötelezettség indoka, hogy lehetővé tegye valamennyi kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéskötési kötelezettséggel terhelt üzemeltető számára, hogy a meglévő, illetve a társbiztosítóknál köthető biztosításának következő biztosítási időszakra vonatkozó díját — a biztosítók közzétételei alapján — egyértelműen meghatározza, ezáltal a számára legelőnyösebb biztosítás megkötésére tegyen ajánlatot. Ennek alapján az egyedi díjak megállapításához szükséges, közzéteendő díjtartifának

(egyben számítási módszernek) pontosan és teljes körűen tartalmaznia kell, hogy milyen adatok, körülmények figyelembevételével állapítható meg a díjszabás hatálya alá tartozó szerződés egyedi díja.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a díjtarifa alkalmazása feltételeinek meghatározásával kapcsolatos tájékoztatás nem megfelelően világos, nem minden feltételre kiterjedő meghirdetése alkalmas arra, hogy a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítse, amelyet a teljes körű információk birtokában egyébként nem hozott volna meg.

II.3.2. Minősítés

A Felügyelet megállapítása szerint a Biztosító az együttkötés kedvezménye vonatkozásában a *„Együttkötési kedvezmény akkor vehető igénybe, ha szerződő vagy vele azonos állandó lakcímmel rendelkező közeli hozzátartozója a 2013. évi KGFB szerződés megkötésével egy időben köt egy másik Aegonos szerződést, amely lehet éves díjfizetési gyakoriságú Aegon Baleset- és betegségbiztosítás program (AD-01), vagy egy törés fedezetet is tartalmazó casco biztosítás, vagy Vállalati Vagyonbiztosítás.”* feltétellel a fizetendő biztosítási díj vonatkozásában olyan tényezőt jelölt meg, amelynek jövőbeni bizonytalan teljesülésétől függően a kötelező gépjármű felelősségbiztosítási díj 2013. évi pontos összege nem ítéltető meg egyértelműen a fogyasztók számára.

A Biztosító díjtarifa hirdetményének vizsgálata során a Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító a fent megállapított magatartás tanúsításával nem biztosította azt, hogy az üzemben tartó fogyasztók ügyleti döntésük, azaz a Biztosító részére esetlegesen adandó ajánlatuk vonatkozásában valamennyi releváns információ figyelembe vételével járjanak el, és a valós szándékuknak megfelelő ajánlatot tehessenek a Biztosító részére. Ennek oka az, hogy a Biztosító által meghirdetettek szerint az üzemben tartó a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási ajánlatával egyidőben legfeljebb a kedvezményre jogosító valamely biztosítási szerződés (a továbbiakban: kedvezményre jogosító biztosítás) megkötésére vonatkozó ajánlatot képes tenni. Ezzel kapcsolatosan ugyanakkor lényeges, hogy a kedvezményre jogosító biztosítási szerződés megkötésére vonatkozó ajánlat megtételekor az üzemben tartó fogyasztó nem lehet annak a ténynek a tudatában, hogy kedvezményre jogosító biztosítása érvényesen létrejön-e.

Ennek kapcsán figyelembe kell venni azt, hogy a Biztosító felé a kedvezményre jogosító biztosítási ajánlat megtétele, majd ennek alapján a szerződés érvényes létrejötte időben elválik egymástól, tekintettel a Biztosítónak a kedvezményre jogosító biztosítási ajánlat elfogadását megelőző kockázatelbírálási tevékenységére is.

Megállapítható, hogy a Biztosító akkor, amikor a meghirdetett díjtarifában a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés megkötéséhez olyan kedvezmény igénybevételét ajánlja fel — *„...a 2013. évi KGFB szerződés megkötésével egy időben köt egy másik Aegonos szerződést, amely lehet éves díjfizetési gyakoriságú Aegon Baleset- és betegségbiztosítás program (AD-01), vagy egy törés fedezetet is tartalmazó casco biztosítás, vagy Vállalati Vagyonbiztosítás.”* — melynek bekövetkezése bizonytalan, azaz a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási ajánlat megtételekor az üzemben tartó által még nem ismert — a jövőben beálló — tényezőtől teszi függővé a kedvezmény megadását, amely tényező a Biztosító kockázat elbírálási tevékenységének időtartamától, illetve annak eredményétől függ. A kedvezményre jogosító biztosítási ajánlat elfogadása egyebekben sem csak az üzembentartótól függ, az ajánlat elfogadása tekintetében a Biztosítót kötelezettség nem

terheli. Az előbbiekre tekintettel tehát az üzemben tartó fogyasztó a kedvezmény igénybevételekor nem tudja előre megítélni, hogy a Biztosítónak tett kedvezményre jogosító biztosítási ajánlata alapján a szerződése valójában létrejön-e, és így jogosulttá válik-e a kedvezmény igénybevételére.

A Felügyelet álláspontja szerint a díjtarifa hirdetmény az együttkötés kedvezménye vonatkozásában szabott feltételeiben annak lehetőségét teremti meg, hogy az üzemben tartók olyan ügyleti döntést hozzanak meg, amelyet a teljes körű információk ismeretében nem hoztak volna meg. A hirdetmény ugyanis nem tartalmaz arra vonatkozóan, a fogyasztók ügyleti döntésére lényeges módon kiható információt, hogy a kedvezményre jogosító biztosítási ajánlat megtétele esetében a biztosítási szerződés nem automatikusan jön létre, hanem az ajánlat elbírálására a Biztosítónak jogosultsága, egyúttal kötelezettsége áll fenn. A hirdetményi tájékoztatás nem tartalmaz arra vonatkozó lényeges közlést sem, hogy amennyiben a kedvezményre jogosító biztosítási ajánlat alapján nem jön létre a kedvezményre jogosító biztosításra vonatkozó szerződés, úgy az üzemben tartó nem lesz jogosult az együttkötés kedvezményére. E tájékoztatások hiányában az együttkötés kedvezménye rovatban feltüntetettek annak a téves, valótlan benyomásnak a keltésére alkalmasak, hogy az üzemben tartó a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási ajánlat megtételével egyidőben tett kedvezményre jogosító biztosítási ajánlat megtételével jogosulttá válik az együttkötés kedvezménye igénybevételére.

A Felügyelet megállapította, hogy a fentiek szerint közölt díjtarifa alkalmas volt arra, hogy a fogyasztót olyan helyzetbe hozza, hogy az esetében fizetendő díj kiszámításakor ne tudjon tekintettel lenni valamennyi díjmódosító tényezőre, ezáltal a fogyasztó olyan, a szerződés megkötésére vonatkozó ügyleti döntést is hozhat, amelyet valamennyi információ birtokában nem hozott volna meg.

Az Fttv. 7. § (2) bekezdése szerint, ha a kommunikáció eszköze térbeli vagy időbeli korlátokat támaszt, ezeket az akadályokat és minden olyan intézkedést, amelyet a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója annak érdekében tett, hogy az információt más módon eljuttassa a fogyasztókhoz, figyelembe kell venni annak megítélésénél, hogy fennállt-e megtévesztő mulasztás.

E rendelkezés alapján a tényállás megítélésekor a Felügyelet figyelembe vette, hogy a Gfbt. 23. §-a szerint a Biztosító a díjat minden egyedi szerződés vonatkozásában a meghirdetett díjtarifa alapján alakítja ki és azt az adott biztosítási időszak alatt – a bonus-malus rendszerre vonatkozó külön rendeletben meghatározottak kivételével – nem változtatja meg, és a biztosító köteles minden egyedi szerződés vonatkozásában az alkalmazandó, a következő naptári évre vonatkozó díjtarifáját október 30-ig legalább két országos napilapban és a honlapján meghirdetni. A Felügyelet figyelembe vette továbbá azt is, hogy a jelen esetben a kommunikáció eszköze, mint a kommunikációt korlátozó módon befolyásoló tényező, nem kerülhetett értékelésre. A közzététel helye és módja ugyanis a megtévesztő kereskedelmi kommunikációt, vagyis a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjára vonatkozó díjtétel nem minden részletre kiterjedő és világos, a fogyasztók döntési szabadságát nem teljes körűen szolgáló rendelkezésre bocsátását nem indokolhatta, tekintettel arra, hogy a Biztosító a teljes díjtarifáját, annak számítási módját teljes körűen volt köteles az üzemben tartó fogyasztók rendelkezésére bocsátani.

A Felügyelet a fentiek alapján megállapította, hogy a Biztosító fentiek szerinti magatartása az Fttv. 7. § (1) bekezdése szerinti megtévesztő mulasztást valósította meg, mely sérti az Fttv. 3. § (1) bekezdését.

III. A BIZTOSÍTÓ 2013. ÉVRE VONATKOZÓ KÖTELEZŐ GÉPJÁRMŰ-FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁSI DÍJTARIFA HIRDETMÉNY A 2013. 01.01. ELŐTTI KOCKÁZATVISELÉS KEZDETŰ SZERZŐDÉSEK ESETÉN ALKALMAZANDÓ EGYÜTTKÖTÉSI KEDVEZMÉNY ÉRTÉKEIT TARTALMAZÓ TÁBLÁZAT VIZSGÁLATA

III.1. Tényállás

A vizsgálat keretében a Felügyelet ellenőrizte a Biztosítónak a Magyar Hírlap és a Napi Gazdaság 2012. október 30-ai számában megjelent, a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó díjtartifa hirdetményét.

A Biztosító a hirdetménye G. Tábla 19. pontja „*Együttkötési kedvezmény*” leírása szerint a kedvezmény akkor vehető igénybe, ha szerződő vagy vele azonos állandó lakcímmel rendelkező közeli hozzátartozója a 2013. évi KGFB szerződés megkötésével egy időben köt egy másik Aegonos szerződést a felsoroltak közül.

A hirdetés 3. oldalán az együttkötési kedvezmény – a partnerkedvezménnyel egy cellában – „*H. TÁBLA - a 2013. január 1. előtti kockázatviselési kezdetű szerződések korrekciós szorzóinak, kedvezményeinek és pótdíjainak értékét összefoglaló táblázata*” (a továbbiakban: H. Tábla) elnevezésű táblázatában is feltüntetésre került.

III.2. Jogszabályi környezet

E kedvezmény megítélésével kapcsolatban alkalmazandó a határozat indokolása II. pontja szerint már tárgyaltnak megfelelően a Gfbt. 23. § (1), (2), (3), (4) bekezdése, valamint 3. § (5) bekezdése, az Fttv. 3. § (1), (2) és (3) bekezdése, 7. § (1) és (3) bekezdése, 1. § (4) bekezdése a) pontja, 2. § a), d), h) pontja vonatkozásában kifejtettek.

III.3. A tényállás minősítése

III.3.1. Az Fttv. alkalmazhatósága

Jelen pontban is irányadó a II.3.1. fejezetben foglalt rendelkezések.

III. 3. 1. Minősítés

A Felügyelet megállapítása szerint a Biztosító az együttkötési kedvezmény tekintetében – G. Táblázata szerint – a kedvezmény igénybevételét abban az esetben teszi lehetővé, ha a szerződő vagy vele azonos állandó lakcímmel rendelkező közeli hozzátartozója a 2013. évi KGFB szerződés megkötésével egy időben köt egy másik – Biztosító által a feltételekben meghatározott – Aegonos szerződést, vagyis a kedvezmény csak a 2013. évi KGFB szerződés megkötése során érvényesíthető. Ugyanakkor külön a H. Táblázatban is szerepel az együttkötési kedvezmény – partnerkedvezménnyel egy cellában –, ami ellentmond az a G. Táblában foglaltaknak.

A Biztosító díjtarifa hirdetményének vizsgálata során a Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító a fent megállapított magatartás tanúsításával nem biztosította azt, hogy az üzemben tartó fogyasztók ügyleti döntésük, azaz a Biztosító részére esetlegesen adandó ajánlatuk vonatkozásában valamennyi releváns információ figyelembe vételével járjanak el, és a valós szándékuknak megfelelő ajánlatot tehessenek a Biztosító részére. Ennek oka az, hogy a Biztosító által meghirdetettek szerint az együttkötés kedvezmény feltételét meghatározó G. Tábla, illetve a H. Tábla tartalma egymásnak ellentmondó, mivel az együttkötési kedvezmény feltételeit meghatározó G. Táblázatban foglaltak szerint a kedvezmény csak abban az esetben vehető igénybe, ha a 2013. évi KGFB szerződés megkötésével egyidejűleg köt egy másik – a Biztosító által feltételekben meghatározott – Aegonos szerződést, ami megtevesztő azon fogyasztók körében, akik 2013. január 1-je előtti kockázatviselési kezdetű szerződéssel rendelkeznek, és nem kötnek 2013. január 1-jei vagy azt követő kockázatviselési kezdetű szerződést.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy a díjtarifa az üzemben tartók számára a 2013. évre vonatkozó díj kiszámításakor félreértésre ad okot, mivel azon fogyasztók, akik 2013. január 1-je előtti kockázatviselési kezdetű szerződéssel rendelkeznek, és nem kötnek 2013. január 1-jei vagy azt követő kockázatviselési kezdetű szerződést ténylegesen nem jogosultak a kedvezményt igénybe venni.

A Felügyelet megállapította, hogy a fentiek szerint közölt díjtarifa alkalmas volt arra, hogy a fogyasztót olyan helyzetbe hozza, hogy az esetében fizetendő díj kiszámításakor ne tudjon tekintettel lenni valamennyi díjmódosító tényezőre, ezáltal a fogyasztó olyan ügyleti döntést is hozhat (pl. a kedvezmény reményében úgy dönt, hogy nem köt új KGFB szerződést), amelyet valamennyi információ birtokában nem hozott volna meg.

Az Fttv. 7. § (2) bekezdése szerint, ha a kommunikáció eszköze térbeli vagy időbeli korlátokat támaszt, ezeket az akadályokat és minden olyan intézkedést, amelyet a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója annak érdekében tett, hogy az információt más módon eljuttassa a fogyasztókhoz, figyelembe kell venni annak megítélésénél, hogy fennállt-e megtevesztő mulasztás.

E rendelkezés alapján a tényállás megítélésakor a Felügyelet figyelembe vette, hogy a Gfbt. 23. §-a szerint a Biztosító a díjat minden egyedi szerződés vonatkozásában a meghirdetett díjtarifa alapján alakítja ki és azt az adott biztosítási időszak alatt – a bonus-malus rendszerre vonatkozó külön rendeletben meghatározottak kivételével – nem változtatja meg, és a biztosító köteles minden egyedi szerződés vonatkozásában az alkalmazandó, a következő naptári évre vonatkozó díjtarifáját október 30-ig legalább két országos napilapban és a honlapján meghirdetni. A Felügyelet figyelembe vette, hogy a jelen esetben a kommunikáció eszköze, mint a kommunikációt korlátozó módon befolyásoló tényező, nem kerülhetett értékelésre. A közzététel helye és módja ugyanis a megtevesztő kereskedelmi kommunikációt, vagyis a kötelező felelősségbiztosítás díjára vonatkozó díjtétel nem minden részletre kiterjedő és világos, a fogyasztók döntési szabadságát nem teljes körűen szolgáló rendelkezésre bocsátását nem indokolhatta, tekintettel arra, hogy a Biztosító a teljes díjtarifáját, annak számítási módját teljes körűen volt köteles a fogyasztók rendelkezésére bocsátani.

A Felügyelet a fentiek alapján megállapította, hogy a Biztosító fentiek szerinti magatartása az Fttv. 7. § (1) bekezdése szerinti megtevesztő mulasztást valósította meg, mely sérti az Fttv. 3. § (1) bekezdését.

IV. A KÖTELEZŐ GÉPJÁRMŰ-FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁS BONUS-MALUS OSZTÁLY SZORZÓI VIZSGÁLATA

IV.1. Tényállás

A vizsgálat keretében a Felügyelet ellenőrizte a Biztosítónak a Magyar Hírlap és a Napi Gazdaság 2012. október 30-ai számában megjelent, a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó díjtartifa hirdetményét.

A Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtartifa hirdetményének „A. TÁBLA – Személygépjárművek 2013. január 1.-től érvényes bónusz-malusz táblája, ha a szerződés kockázatviselésének kezdete 2012. 01.01. előtti és az évfordulója 2013. 01.01.” táblázatában (a továbbiakba: A. Tábla) A00, B01 és B02 esetén a szorzó értéke 1,1, míg B05 és B06 osztály esetén 0,68 szorzó van feltüntetve.

A Biztosító 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtartifa hirdetményének „B. TÁBLA – Személygépjárművek 2013. évi bónusz-malusz táblája, ha a szerződés kockázatviselési kezdete 2012. évben van és az évfordulója 2013.01.01” táblázatában (a továbbiakban: B. Tábla) BA00, B01, B02 osztály esetén 1,1, míg B04, B05, B06, B07, B08, B09 osztály esetén 0,63 szorzó van feltüntetve.

A Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtartifa hirdetményének „C. TÁBLA – Személygépjárművek 2013. évben kezdődő biztosítási időszakára érvényes bónusz-malusz táblája, ha a szerződés kockázatviselésének kezdete 2013. 01.01. előtti és nem tartozik az „A” és „B” tábla érvényességi hatálya alá” táblázatában (a továbbiakba: C. Tábla) B03 osztály esetén 0,86, B02 osztály esetén 0,88, B01 osztály esetén 0,83 szorzó van feltüntetve, illetve B06 és B07 esetén a szorzó értéke 0,65.

A Biztosító 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtartifa hirdetményének „D. TÁBLA – Személygépjárművek 2013. évi bónusz-malusz táblája, ha a szerződés kockázatviselési kezdete 2013. 01.01.” táblázatában (a továbbiakban: D. Tábla) B09, B08, B07, B03 osztály esetén 0,65, B06, B05, B04 osztály esetén 0,52 szorzó van feltüntetve, illetve B02, B01 és A00 osztály vonatkozásában 1,00.

A Biztosító 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtartifa hirdetményének „E. TÁBLA – Személygépjárművek 2013. évi bónusz-malusz táblája, ha a szerződés kockázatviselési kezdete 2013. 01.01.-nél későbbi időpont és a szerződés megkötésének oka évfordulós biztosító váltás, vagy közös megegyezéssel megszüntetett szerződés újrakötése” táblázatában (a továbbiakban: E. Tábla) B01, B02, B03, B04, B05, B06, B07, B08 osztály esetén 0,75 szorzó van feltüntetve.

A Biztosító 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtartifa hirdetményének „F. TÁBLA – Személygépjárművek 2013. évi bónusz-malusz táblája, ha a szerződés kockázatviselésének kezdete 2013. 01. 01.-nél későbbi időpont és a szerződés megkötésének oka nem évfordulós biztosító váltás, vagy nem közös megegyezéssel megszüntetett szerződés újrakötése” táblázatában (a továbbiakban: F. Tábla) B02, B01 osztály esetén 0,83, A00 osztály esetén 0,78 szorzó van feltüntetve, illetve B05, B06, B07, B08, B09 osztály esetén a szorzó 0,65.

A Biztosító 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifa hirdetményének „Nem személygépjárművek bónusz-malusz táblája” táblázatában B02 és B01 osztály esetén 1,10, A00 és M01 osztály esetén 1,50 szorzó van feltüntetve.

IV.2 Jogsabályi környezet

A Gfbt. 25. §-ában foglaltak szerint:

„25. § (1) Az üzemben tartó a kármentes időszakhoz igazodó díjkezdvezményre (bonus) jogosult, illetve az okozott és a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodó díjtöbblet (malus) fizetésére köteles.

(2) A biztosítók külön rendeletben meghatározottak szerint kötelesek a kártörténeti adatokat felhasználni, a kártörténeti adatokon alapuló bonus-malus rendszert működtetni, továbbá a kártörténeti igazolásokat kiadni.”

A bonus-malus rendszer, az abba való besorolás, illetve a kártörténeti igazolások kiadásának szabályairól szóló 21/2011 (VI.10.) NGM rendelet 2. § szerint:

„2. § (1) A bonus-malus rendszer a személygépkocsira, motorkerékpárra, autóbuszra, tehergépkocsira, vontatóra, mezőgazdasági vontatóra terjed ki.

(2) A bonus-malus rendszer az (1) bekezdés szerinti gépjármű-kategóriák vonatkozásában egy A00 alap, 10 bonus és 4 malus osztályból áll.

(3) A biztosító az egyedi szerződések díjmegállapítás céljából az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam kártörténeti adatai alapján az 1. melléklet szerinti táblázatban meghatározott módon a bonus-malus osztály valamelyikéhez hozzárendeli (besorolás).

(4) A biztosító köteles a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási egyedi szerződéseit a bonus-malus rendszer szerint nyilvántartani.”

IV.3. A tényállás minősítése

A Gfbt. 25. § (1) bekezdése szerint — a bonus-malus rendszer keretében — az üzemben tartó a „kármentes időszakhoz igazodóan” szerezhethet jogosultságot a díjkezdvezményre, míg a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodó díjtöbblet fizetésére köteles. A Biztosító a rendelet 1. számú mellékletének megfelelő bonus-malus osztály valamelyikébe köteles besorolni az egyedi szerződéseket, a vonatkozó kártörténeti adatok alapján.

A tárgyalt jogszabályi előírások az előbbieket szerint tehát eltérést nem engedő módon meghatározzák az üzemben tartónak a kárelőzményi adatok alapján történő besorolási jogosultságát, ezzel együtt pedig a Biztosító besorolási kötelezettségét. A jogszabályi előírások ugyanakkor nem csupán az adott szerződés bonus-malus besorolási módját határozzák meg, hanem azt is rögzítik, hogy az üzemben tartó a kármentes időszak figyelembe vételével, ahhoz igazodóan, annak mértékére figyelemmel díjkezdvezményre jogosult. Erre való tekintettel a Gfbt. rendelkezése alapján a Biztosító csak olyan bonus-malus rendszert alakíthat ki, amelyben az alkalmazott szorzószámok úgy kell igazodjanak az egyes bonus-malus osztályokhoz, hogy azok tükrözzék a kedvezőbb besorolás tényét. A jogalkotó által kialakított bonus-malus rendszer nem vitatható célja ugyanis, hogy a kármentességet az elért bonus-fokozatnak megfelelő díjkezdvezménnyel jutalmazza, míg a károkozást - a

káresemények számától függően - a bonus-malus besorolásban elért fokozat elvesztésével és így az alkalmazandó szorzó emelésével szankcionálja. A Felügyelet értelmezésében ugyanis a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás rendszeréhez kapcsolódó és nem mellőzhetően figyelembe veendő bonus-malus rendszer, illetőleg bármely, jogszabály által kötelezően figyelembe veendőnek minősített, kártörténetet értékelő rendszer mint sajátos jogpolitikai eszköz alapvető funkciója a közúti közlekedés rendjének, mint a jelen kor egyik vitathatatlanul kiemelkedő társadalmi érdekének fenntartása, erősítése a közúti közlekedésben részt vevő szereplők anyagi érdekeltiségének megteremtésén és motivációján keresztül. Ezt a jogalkotói célt a Felügyelet olyan kiemelkedő jelentőségűként értelmezi, amely túlmutat az egyes biztosítók saját üzletpolitikai megfontolásain, így a saját üzletpolitikai szándékok semmilyen módon nem írhatják felül, nem semlegesíthetik ezen jogpolitikai célok érvényesülését, mivel ennek megengedése közvetett módon a közúti közlekedés szereplőinek a – még a gondatlan – károkozást elkerülő magatartásra, a lehető legkörültekintőbb gépjárművezetésre irányuló motivációit lehet képes gyengíteni.

A hirdetményben foglalt, bonus-malus fokozatokhoz kapcsolódó szorzók alkalmazásával a Biztosító a kedvezőtlenebb malus, avagy bonus besorolású üzemben tartónak biztosít azonos, illetve nagyobb kedvezményt a már alacsonyabb malus vagy magasabb bonus besorolásban található üzemben tartóval szemben, amely ellentétben áll a bonus-malus besorolás alkalmazásának céljával, a jogalkotó szándékával, továbbá sérti a Biztosítóval szerződő üzemben tartók érdekeit. A Biztosító által alkalmazott bonus-malus rendszer ugyanis rejtett módon lényegében visszaszorolást eredményező szorzószámokat tartalmaz, hiszen a C. Táblában a B01 osztályba tartozó szerződést a B02-nél és a B03-nál kedvezőbb módon, a D. Táblában a B04, a B05 és a B06 osztályba tartozó szerződést a B07-nél, a B08-nál és a B09-nél kedvezőbb módon, az F. Táblában az A00 osztályba tartozó szerződést a B01-nél és B02-nél kedvezőbb módon, valamint a „*Nem személygépjárművek bónusz-malusz táblája*” táblázatában a B02 és a B01 osztályba tartozó szerződést azonos, illetve az A00 és az M01 osztályba tartozó szerződést azonos módon díjazza.

A Felügyelet a fentiek alapján megállapította, hogy a Biztosító a fenti eljárásával megsértette a Gfbt. 25. § (1) bekezdését.

V. A FELÜGYELET ÁLTAL ALKALMAZOTT INTÉZKEDÉS

V.1. A Felügyelet által a Pszvtv. 61. § (1) bekezdés alapján alkalmazott intézkedés

V.1.1. Kötelezés a jogszabályoknak való megfelelésre

A Pszvtv. 38. § (5) bekezdése szerint a Felügyeletnek az általa hivatalosan ismert tények alapján megállapított jogszabálysértés esetén lehetősége van intézkedést közvetlenül alkalmazni. A Pszvtv. 61. § (1) bekezdése alapján, ha a Felügyelet az általa hivatalosan ismert tények alapján megállapítja a Bit.-ben, a Gfbt.-ben foglaltak megszegését, megkerülését, elmulasztását vagy késedelmes teljesítését – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a Bit-ben meghatározott, az adott tevékenységre vonatkozó törvény szerinti intézkedést, kivételes intézkedést alkalmazza. A Bit. 195. § (1) bekezdés a) pontja alapján a Felügyelet a biztosító kötelezettségének teljesítése, az ügyfelek érdekeinek megóvása, valamint annak érdekében, hogy a biztosítási tevékenység a Bit-nek, illetve ezen tevékenységre vonatkozó más jogszabályoknak és a Felügyelet határozatainak megfelelően, a Bit-ben, a biztosítási tevékenységre vonatkozó más jogszabályban, továbbá a felügyeleti határozatokban meghatározott feltételeknek való megfelelésre – határidő kitűzésével – kötelezhet.

A fentiek szerinti tényállás és jogszabályi felhatalmazások alapján a Biztosítót a jelen határozat rendelkező részének I. pontjában foglaltak szerint a Felügyelet arra kötelezte, hogy a 2013. január 1-től alkalmazandó kötelező gépjármű felelősségbiztosítási díjait rögzítő díjtarifájában a 2013. január 1. előtti kockázatviselés kezdetű személygépjármű szerződések korrekciós tényezői között egyértelműen határozza meg, hogy az ún. „gépjárművásárlók korrekciójának” szorzója a gazdálkodó szervezetekre vonatkozik-e. A Felügyelet kötelezte továbbá a Biztosítót, hogy a Magyar Hírlap, illetve a Napi Gazdaság 2012. október 30-i számában közzétett, a Biztosító 2013. január 1-től alkalmazandó kötelező gépjármű felelősségbiztosítási díjait rögzítő díjtarifája „G. Táblájának” és „H. Táblájának” az előbbiek szerint egyértelműen meghatározott „gépjárművásárlók korrekciójára” vonatkozó rendelkezéseit, illetve a korrekció szorzóját ismételten jelentesse meg. A Biztosító az ismételt megjelentetésben köteles feltüntetni, hogy az a jelen felügyeleti határozaton alapul, továbbá hogy a megjelentetés mennyiben tér el a Biztosító 2012. október 30-án, országos napilapokban megjelentetett közzétételétől.

V.1.2. Bírság kiszabása

A Bit. 195. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a Felügyelet a biztosító kötelezettségeinek teljesítése, az ügyfelek érdekeinek megóvása, valamint annak érdekében, hogy a biztosítási tevékenység a Bit.-nek, illetve ezen tevékenységre vonatkozó más jogszabályoknak és a Felügyelet határozatainak megfelelően, felügyeleti bírság megfizetésére kötelezhet. A Psztv. 62. § (1) bekezdés a) pontja alapján a biztosítókkal szemben kiszabható felügyeleti bírság összege százezer forinttól kétmilliárd forintig terjedhet a biztosítók működésére és tevékenységére vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek megsértése esetén.

A Psztv. 1. § (3) bekezdésének e) pontja a Felügyelet tevékenységének céljaként jelöli meg a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevők érdekében a védelmét. Az egyedi vagy flottára kötött kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződések díja meghatározásának alapjául szolgáló díjtartifa tartalmára és meghirdetésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapvető részét képezik a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás rendszerének, biztosítva az egyes szerződések díja megállapításának transzparenciáját, amelyhez alapvető közérdek fűződik.

A Biztosító 2012. évre vonatkozó díjtarifája vonatkozásában a Felügyelet 2011. november 5-én kelt JÉ-II-50225/2011. számú határozatában egyszer már kénytelen volt a Biztosítót kötelezni arra, hogy a díjtarifában egyértelműen határozza meg, hogy az ún. „gépjárművásárlók korrekciójának” szorzója a gazdálkodó szervezetekre vonatkozik-e. Ennek tükrében a Felügyelet úgy ítélte meg, hogy – a fokozatosság elvére is figyelemmel – a jogszabályoknak való megfelelésére kötelezés mint intézkedés önmagában elégtelen az egyes szerződések díja megállapításának transzparenciájához fűződő közérdek maradéktalan érvényesülésének kikényszerítéséhez, ezért a Felügyelet – a Felügyelet előbb idézett céljára is tekintettel – a megállapított jogszabálysértés tekintetében a Biztosítóval szemben felügyeleti bírság kiszabását is szükségesnek tartotta.

A felügyeleti bírság összegének meghatározásánál a Felügyelet elsősorban azt mérlegelte, hogy a Biztosító által elkövetett jogsértés súlyossága, a Biztosító ügyfelei érdekeinek potenciális és tényleges sérelmére, a Biztosító együttműködő készségére, valamint a Biztosító piaci súlyára tekintettel mekkora összegű felügyeleti bírság alkalmas arra, hogy egyrészt a

Biztosítót a jövőre nézve visszatartsa a hasonló típusú jogsértések megvalósításától, másrészt ösztönözze a Biztosítót a jogszabálysértést megvalósító körülményei megváltoztatására.

A felügyeleti bírság összegének meghatározásánál a Psztv. 61. § (4) bekezdés a), e) és i) pontjaira figyelemmel a Felügyelet azt mérlegelte, hogy mekkora összegű felügyeleti bírság alkalmas arra, hogy egyrészt a díjtartifa meghirdetésével kapcsolatos kötelezettségét nem először megsértő Biztosítót a jövőre nézve visszatartsa a hasonló jogszabálysértésektől, másrészt ösztönözze a Biztosítót a jogszabálysértést megvalósító körülményei megváltoztatására, harmadrészt a Biztosítót által érintett piac számára világosan jelezze azt, hogy a Felügyelet a díjtartifa meghirdetésére vonatkozó kötelezettségek ugyanazon tényállás alapján történő ismételt megsértését milyen súlyú jogsértésnek tekinti, saját jogalkalmazói gyakorlatában azokhoz milyen jogkövetkezményeket rendel.

A fentiek alapján a Felügyelet a bírság összegét a jelen határozat rendelkező részének I/A. pontjában, figyelemmel a Psztv. 62 § (1) bekezdés a) pontjában foglalt rögzített bírságkeretre, és tekintettel a Psztv. 61. § (4) bekezdésében foglalt mérlegelési szempontok fentiek szerinti értékelésére, 1.000.000,- Ft-ban, azaz Egymillió forintban állapította meg.

A Psztv. 63. § (1) bekezdése szerint a bírságot a kiszabásáról hozott határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kell a határozatban megjelölt számlára befizetni.

V.2. A Felügyelet által a Psztv. 71. § (1) bekezdés alapján alkalmazott intézkedés

A Psztv. 71. § (1) bekezdése szerint:

„71. § (1) Ha a Felügyelet megállapítja a fogyasztóvédelmi rendelkezések vagy a fogyasztóvédelmi ellenőrzés során hozott határozatának megsértését, a 61. § (4) bekezdés a), c) és e)-i) pontjában felsoroltak figyelembevételével és az arányosság követelményének szem előtt tartásával az alábbi jogkövetkezményeket alkalmazza:

d) határidő tűzésével a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére kötelezheti a jogsértőt azzal, hogy az a hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében tett intézkedéséről köteles értesíteni a Felügyeletet.

A Felügyelet jelen határozat II. és III. pontjaiban feltárt jogszabálysértésre tekintettel a határozat rendelkező részének II. és III. pontja szerint a Biztosítót a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó díjtartifa fogyasztók megtévesztésére alkalmas tartalmának megszüntetésére kötelezte, annak előírásával, hogy a díjtartifának a megvalósított jogszabálysértést érintő részét, a jogszabálysértést nélkülöző módon 2012. november 16. napján, a 2012. október 30-án közzétett díjtartifája közlésével érintett sajtótermékekben, valamint a honlapján jelentesse meg.

A Felügyelet a feltárt jogszabálysértésre tekintettel a határozat rendelkező részének IV. pontja szerint a Biztosítót arra kötelezte, hogy 2013. január 2-án – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtartifa meghirdetésére ezen időpontban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, az ekkor megengedett lehető leghamarabbi hatálybalépési időponttal – olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtartifát hirdessen meg, amely az egyedi szerződések bonus-malus díjszorzóit a bonus-malus rendszerre vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban – és valamennyi egyedi szerződésre kiterjedően – határozza meg.

A jogsértés megszüntetése érdekében tett intézkedésről a Felügyelet értesítésének előírását a Felügyelet arra való tekintettel mellőzte, hogy hivatalból figyelemmel kíséri a kötelezettség teljesítését.

A Felügyelet a fentiek szerint határozatában számot adott azon körülményekről, amelyek alapján a jogsértés súlyára, továbbá az eset összes körülményeire figyelemmel indokoltnak és szükségesnek tartotta a fogyasztóvédelmi intézkedés alkalmazását.

A Felügyelet az általa alkalmazott, a határozat rendelkező része szerinti intézkedéssel látta elérhetőnek azt a jogalkalmazói célt, hogy a Biztosító a közzétett díjtarifának a fogyasztók megtévesztésére alkalmas hivatkozását mihamarabb kijavítsa és a Felügyelet így megakadályozza a díjtarifa kifogásolt rendelkezése miatti szerződéskötésekből eredő vitás helyzetek kialakulását, a megtévesztő tájékoztatásra alapított üzleti döntések meghozatalát.

A Felügyelet a fentiek szerint határozatában számot adott azon körülményekről, amelyek alapján indokoltnak és szükségesnek tartotta a fentiekben megjelölt jogkövetkezmény alkalmazását.

A határozatot a Felügyelet a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdése alapján, a Pszvtv. 4. § (1) bekezdése a)-r) pontjában, a 7. § d) és e) pontja, a 38. § (1), (2) és (5) bekezdése, a 61. § (1) és (4) bekezdése, a 62. § (1) a) pontja, a 64. § - 73. §-aiban, valamint a Bit. 195. § (1) bekezdés a) és c) pontjaiban biztosított hatáskörében eljárva hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontján, a 100. § (2) bekezdésén, 109. § (1) bekezdésén, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 326. § (7) bekezdésén, a 327. § (1)-(2) bekezdésein, a 330. § (2) bekezdésén, a 332. § (2a) bekezdésén és a 338. § (1)-(3) bekezdésein alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja és 73/A. § (3) bekezdése értelmében a közlés napjával jogerős.

Budapest, 2012. november 10.

Dr. Szász Károly s.k.
a PSZÁF elnöke